

**PROGRAMACIÓN
SEGUNDO CICLO
EDUCACIÓN
INFANTIL**

CURSO 2021-2022

ÍNDICE

CONTEXTUALIZACIÓN

3 ANOS

-Coñecemento de si mesmo e autonomía persoal

-Obxectivos xerais de área

-Bloques 1, 2, 3 e 4

-Contidos

-Criterios de avaliación

-Coñecemento do contorno

-Obxectivos xerais de área

-Bloques 1, 2 e 3

-Contidos

-Criterios de avaliación

-Linguaxes: Comunicación e representación

-Obxectivos xerais de área

-Bloques 1, 2 e 3

-Contidos

-Criterios de avaliación

-Período de adaptación

4 ANOS

-Coñecemento de si mesmo e autonomía persoal

-Obxectivos xerais de área

-Bloques 1, 2, 3 e 4

-Contidos

-Criterios de avaliación

-Coñecemento do contorno

-Obxectivos xerais de área

-Bloques 1, 2 e 3

-Contidos

-Criterios de avaliación

-Linguaxes: Comunicación e representación

-Obxectivos xerais de área

-Bloques 1, 2 e 3

-Contidos

-Criterios de avaliación

5 ANOS

-Coñecemento de si mesmo e autonomía persoal

-Obxectivos xerais de área

-Bloques 1, 2, 3 e 4

-Contidos

-Criterios de avaliación

-Coñecemento do contorno

-Obxectivos xerais de área

-Bloques 1, 2 e 3

-Contidos

-Criterios de avaliación

-Linguaxes: Comunicación e representación

-Obxectivos xerais de área

-Bloques 1, 2 e 3

-Contidos

-Criterios de avaliación

ACTIVIDADES

PROXECTO LECTOR

NOVAS TECNOLOXÍAS NA AULA DE EDUCACIÓN INFANTIL

PLAN DE CONVIVENCIA

COMPETENCIAS BÁSICAS

EDUCACIÓN EN VALORES

TALLERES

ESPAZOS

MATERIAIS

TEMPOS

AVALIACIÓN

APOIOS

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

INTERACCIÓN FAMILIA-CENTRO

AVALIACIÓN DA INTERVENCIÓN EDUCATIVA

PROGRAMACIÓN XERAL DO 2º CICLO DE EDUCACIÓN INFANTIL PARA O CURSO 2021/2022.

1. CONTEXTUALIZACIÓN

O CPI Padrenda Crespos é un centro situado nun entorno rural no municipio de Padrenda (provincia de Ourense), é esta una localidade grande en extensión aínda que cun modesto número de poboación. A nivel xeográfico pódese definir coma una zona natural onde predomina o media-baixa montaña. O nivel socioeconómico da maioría da poboación é medio-baixo que presenta una evolución irregular, o que xera grandes diferencias de rendas familiares.

A maioría da poboación adicase a gandería e a agricultura aínda que tamén é de destacar que no concello existe un pequeno polígono industrial dedicado a materiais de construción e algúns habitantes desta zona son traballadores nestas empresas.

A programación xeral para o curso 2015/16 do 2º ciclo de educación infantil do C.P.I. de Padrenda, Crespos, é a que a continuación se presenta. Está baseada no **Decreto 330/2009 do 4 de xuño** polo que se establece o currículo da educación infantil no Comunidade Autónoma de Galicia. Nela expomos os obxectivos que pretendemos que os alumno/as alcancen a través do desenrolo das distintas unidades didácticas e proxectos que traballaremos ao longo deste curso dependendo en que nivel da Ed. Infantil atopemonos. Tamén incluímos os criterios de avaliación, competencias básicas, así como a introdución das novas tecnoloxías na aula, o plan lector cos alumnos/as de educación infantil e outras actividades (complementarias, extraescolares, talleres, celebracións de días sinalados no calendario escolar, festivais,...) que a continuación exporemos.

A organización que se levará a cabo ao longo deste curso nas aulas de Educación Infantil do noso centro é a seguinte:

Contamos con 1 alumno de 3 anos de nova incorporación ó centro, 1 alumno de 4 anos, 2 alumnos/as de 5 anos e 1 alumno de 6 anos, configurándose unha aula mixta de 5 alumnos/as no 2º ciclo de Educación Infantil no C.P.I. de Padrenda-Crespos.

A programación para o nivel de 3 anos é a seguinte:

2. 3 ANOS

COÑECEMENTO DE SI MESMO E AUTONOMÍA PERSOAL

OBXECTIVOS XERAIS DE ÁREA

- Adquirir progresivamente unha imaxe axustada e positiva de si mesmo, identificando as súas características e cualidades persoais.
- Identificar os propios sentimentos, emocións e necesidades, comunicarlle aos demais, así como identificar e respectar os dos outros.
- Ter unha actitude de respecto cara as outras persoas e empezar a valoralas, sen actitudes de discriminación.
- Tomar iniciativas. Aceptar as pequenas frustracións. Defender a súas opinións. Ser crítico coas súas actuacións.
- Actuar dacordo coas soias posibilidades e limitacións, valoralas adecuadamente e actuar dacordo con elas.
- Descubrir e utilizar as posibilidades motrices, sensitivas e expresivas do propio corpo e adecualas as diversas actividades que emprende na súa vida cotiá.
- Adquirir a coordinación e o control dinámico do propio corpo para a execución de tarefas e actividades de xogo, así como a expresión de sentimentos e emocións.
- Aplicar a coordinación audiovisual necesaria para manexar e explorar obxectos na realización das diversas actividades da vida cotiá.
- Progresar na adquisición de hábitos relacionados coa hixiene, a alimentación, o benestar e a seguridade persoal.

Bloque 1. O corpo e a propia imaxe

CONTIDOS

- corpo humano: imaxe global e segmentaria. Características diferenciais. sensacións e percepcións.
- As necesidades básicas.
- Os sentidos e as súas funcións. As partes simétricas. Sentimentos emocións propios e dos demais e a súa expresión.
- Autoestima. Autocrítica. Tolerancia. Empatía, Solicitar. Negociar. Responsabilidade. Solidariedade.
- Identificación das características e cualidades do propio corpo.
- Utilización dos sentidos na exploración do corpo e da realidade exterior.
- Utilización das posibilidades expresivas do corpo.
- Percepción dos cambios físicos polo paso do tempo.
- Intelixencia emocional.
- Aceptación das diferenzas, evitando discriminacións.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Mostrar unha imaxe positiva de si mesmo.
- Identificar partes do corpo e coñecer as súas necesidades.
- Identificar os sentidos e a súa función.
- Adquirir hábitos de autocontrol e convivencia. Solidariedade.
- Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando positivamente a diversidade.

Bloque 2. Xogo e movemento

CONTIDOS

- Posturas do corpo e movementos no espazo e no tempo.
- Nocións básicas de orientación no espazo: dentro, fora; xunto, separado; arriba, abaixo; encima, debaixo; cerca, lonxe, en fila; diante, detrás, primeiro, último, antes, despois.
- Nocións básicas de orientación no tempo: día, noite, onte, hoxe, mañá.
- Psicomotricidade.
- Coordinación e control corporal nas distintas actividades.
- Coordinación e control progresivo das habilidades manipulativas de carácter fino e utilización correcta dos utensilios.
- Utilización das posibilidades expresivas do propio corpo.
- Regulación progresiva das emocións e intereses.
- Grafomotricidade.
- Confianza nas propias posibilidades de acción.
- Gusto polo exercicio físico.
- Iniciativa por aprender habilidades novas.
- Aceptación das regras que rixen os xogos.
- Actitude de axuda e colaboración.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Orientarse no espazo: dentro, fora; xunto, separado; arriba, abaixo; encima, debaixo; cerca, lonxe, en fila; diante, detrás, primeiro, último, antes, despois.
Realizar grafos seguindo a direccionalidade correcta.

Bloque 3. A actividade cotiá

CONTIDOS

- As distintas actividades da vida cotiá: na escola, de xogo, domésticas, de cumprimento, de resolución de tarefas, da rúa, etc.
- Normas básicas de relación e convivencia.
- Atención. Razoamento.
- Hábitos de axuda, colaboración e cooperación.

- Planificación secuenciada da acción para resolver tarefas.
- Hábitos elementais de: atención, organización, iniciativa, escoita, mirar ó que fala, etc.
- Regulación da propia conduta: pedindo, dando, preguntando, explicando.
- Iniciativa e autonomía progresiva na realización das tarefas.
- Valoración do traballo ben feito, recoñecemento de erros e aceptación das correccións.
- Actitude positiva ante as diversas tarefas de axuda e colaboración.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Atender e razoar dentro das súas posibilidades.
- Mostrar hábitos de axuda e colaboración.
- Resolver actividades da vida cotiá. Respetar as normas de convivencia.
- Identificar e manifestar os propios sentimentos, vivencias, emocións e comprender os das demais persoas.

Bloque 4. O coidado persoal e a saúde

CONTIDOS

- A saúde e o coidado dun mesmo: hixiene e limpeza; alimentación, vestido, descanso; a enfermidade e a dor corporal.
- Coidado do entorno e o benestar persoal.
- Adquisición de hábitos relacionados co coidado do corpo, a alimentación e o descanso.
- Cuidado e contribución ao mantemento da limpeza do entorno próximo.
- Utilización adecuada de instrumentos e instalacións.
- Prevención de accidentes.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Realizar hábitos de hixiene, alimentación e descanso
- Cuidar e respectar o entorno
- Previr accidentes.

COÑECEMENTO DO CONTORNO

OBXECTIVOS XERAIS DE ÁREA

- Participar nos diversos grupos cos que se relaciona nas diversas actividades, tomando progresivamente en consideración os outros.
- Coñecer as normas e modos de comportamento social dos grupos dos que forma parte..
- Orientarse e actuar autonomamente nos espazos cotiás, e utilizar adecuadamente termos básicos relativos á organización do tempo e o espazo en relación as súas vivencias periódicas e habituais.
- Observar os cambios e modificacións os que están sometidos os elementos do entorno pola influencia do tempo atmosférico.
- Coñecer e participar en festas, tradicións e costumes do entorno, disfrutando e valorándoas como manifestacións culturais.
- Mostrar interese e curiosidade cara os obxectos do medio físico e social, formulando preguntas, interpretacións e opinións propias, desenrolando a súa espontaneidade e orixinalidade.
- Observar e explorar animais e plantas no seu entorno, láminas, vídeos, etc., identificando as súas características e o medio no que viven, así como os elementos materiais da vida e as súas funcións.

Bloque 1. Medio físico: elementos, relacións e medidas

CONTIDOS

- Propiedades e relacións de obxectos: grande, pequeno; duro, brande; aberto, pechado, longo, curto; ancho, estreito; estirado, encollido; pesado, lixeiro. Formas planas: círculo, cadrado e triángulo.
- Cuantificadores: moitos, poucos; algún, ningún, máis, menos; cheo, baleiro.
- Numeración 1, 2, 3 e 4. Grafías.

- Utilización das nocións espaciais para explicar a ubicación propia, dalgún obxecto ou persoa.
- Gusto por explorar obxectos, contalos e comparalos.
- Interese por mellorar e precisar a descrición de situacións, orientacións e relacións.
- Apreciación da utilidade dos números nos xogos e problemas que se presentan na vida cotiá.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Recoñecer propiedades de obxectos: forma, cor, tamaño, lonxitude, peso, resistencia, posición, etc.
- Utilizar cuantificadores básicos: moitos, poucos; algún, ningún, máis, menos; enteiro; cheo, vacío.
- Resolver relacións, correspondencias, clasificacións, seriacións...
- Recoñecer os números: 1, 2, 3 e 4 e realizar a súas grafías.
- Respecto e coidado dos obxectos materiais.
- Identificación de semellanzas e diferenzas entre os obxectos.
- Utilizar correctamente algúns obxectos de uso cotiá.

Bloque 2. Achegamento á natureza

CONTIDOS

- Animais e plantas do entorno en distintos medios. Características. Necesidades básicas.
- árbore nas distintas estacións..
- Hábitos de amor, respecto e coidado cara o entorno, os animais e plantas.
- Observación dos elementos da paisaxe natural e das características dos animais e plantas que habitan nel.
- Clasificación dalgúns animais e plantas pola súas características e percepción e identificación de diferenzas semellanzas.
- Curiosidade, respecto e coidado cara os animais e as plantas.
- Interese por coñecer animais e plantas.
- Pracer e gusto polas actividades o aire libre e na natureza.
- Interese por coñecer as funcións dos elementos naturais da vida e respectalos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Nomear animais e plantas do entorno e características.
- Saber o nome das catro estacións e as súas características.
- Observar os árbores nas diferentes estacións.
- Respetar a natureza. Contaminación da terra.

Bloque 3. Cultura e vida en sociedade

CONTIDOS

- A escola: persoas, funcións e ocupacións, características, dependencias e funcións, espazos.
- A casa e a familia: características da propia, elementos, membros, estrutura, o propio lugar na familia.
- Normas de convivencia.
- Primeiras vivencias do tempo: do colexio, casa, rúa, comida, descanso, desprazamento, etc.
- Participación nos grupos dos que forma parte.
- Discriminación de comportamentos adecuados e inadecuados.
- Utilización de estratexias de actuación autónoma e adaptada a os diferentes grupos.
- Orientación nos espazos habituais e uso correcto das súas dependencias.
- Autonomía nos recorridos máis frecuentes.
- Interese por participar na vida familiar e escolar e asumir pequenas responsabilidades.
- Respecto e coidado polos espazos nos que se desenvolve.
- A rúa: elementos e a súa función, algunhas sinais de Educación Vial. Os transportes.
- Os traballos das persoas: mestre e adultos do colexio, barrendeiro, bombeiro, granxeiro, socorrista, garda urbá e forestal, albanel, panadeiro, piloto, azafata, agricultor, pastor, carteiro, domador, médico, reporteiro, agricultor, veterinario...
- Espazos para o ocio e a cultura. Vacacións.
- As estacións e as súas características.

- Feitos relevantes. O Nadal. O Día da Paz. O Entroido. O Día do Libro. O Día das Letras Galegas...
- As vacacións. Outras costumes e folclore da comunidade propia.
- Tempo atmosférico e días da semana.
- Valores: compartir, colaborar, pedir perdón, xenerosidade.
- Contribución á consecución e mantemento de ambientes limpos, saudábeis e non contaminados.
- Observación das modificacións que se producen nos elementos do paisaxe e na vida das persoas pola influencia do tempo atmosférico.
- Participación en festas e tradicións da súa comunidade.
- Memorización dos días de la semana.
- Interese por coñecer as características do propio entorno.
- Actitude de respecto ante os traballos das persoas..
- Interesarse polo tempo atmosférico e o día de la semana que é.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer o colexio por dentro e por fora.
- Nombrar dependencias e as suas funcións.
- Saber a función que desempeñan algúns adultos do colexio e os seus nomes.
- Nombrar os membros da súa familia.
- Nombrar as distintas dependencias da casa e as suas funcións.
- Nomear elementos da rúa e a súa función.
- Respetar o código dalgunhas sinais de Educación Vial.
- Nomear medios de transporte e a súa función.
- Nomear os medios de comunicación social e a súa función.
- Observar o tempo atmosférico.
- Nomear os días da semana e saber o día que é.
- Coñecer profesións e as suas funcións.

LINGUAXES: COMUNICACIÓN E REPRESENTACIÓN

OBXECTIVOS XERAIS DE ÁREA

- Expresar sentimentos, desexos e ideas mediante a linguaxe oral, axustándose progresivamente aos diferentes contextos e situacións de comunicación habituais e cotiás e aos diferentes interlocutores.
- Comprender as intencións e mensaxes que lle comunican outros nenos e adultos, valorando a linguaxe oral coma un medio de relación cos demais.
- Comprender, reproducir e recrear algúns textos de tradición cultural mostrando actitudes de valoración, disfrute e interese cara eles.
- Utilizar as normas que rixen os intercambios lingüísticos e as sinais extralingüísticas en diferentes situacións de comunicación, para reforzar o significado das suas mensaxes e atribuír senso ós que recibe.
- Interesarse polo linguaxe escrito e valoralo como instrumento de información e disfrute e como medio para comunicar desexos, emocións e informacións.
- Ler, interpretar e producir imaxes como una forma de comunicación e disfrute, descubriendo e identificando os elementos básicos da súa linguaxe.
- Utilizar as diversas formas de representación e expresión para evocar sentimentos, accións e desexos de tipo real e imaxinario.
- Utilizar técnicas e recursos básicos das distintas formas de representación, expresión para aumentar as suas posibilidades comunicativas.
- Interesarse e apreciar as producións propias e as dos demais.
- Interesarse por algunhas obras artísticas e musicais que se lle presenten, aproximándose a comprensión do mundo cultural o cal pertence.
- Discriminar e identificar sons.
- Manter unha actitude de interese e escoita ante a audición de pequenos fragmentos de obras musicais.
- Utilizar as posibilidades da forma de representación matemática, para describir algúns obxectos e estacións do entorno, as suas características e propiedades, e algunhas accións que poden realizarse sobre eles, prestando atención ao proceso e os resultados obtidos.
- Utilizar a serie numérica para contar elementos resolver situacións problemáticas.

Bloque 1. A linguaxe verbal

* **Escoitar, falar e conversar**

CONTIDOS

- Vocabulario correspondente as distintas situacións de comunicación e aos diferentes centros de interese.
- Distintas situacións comunicativas en diferentes contextos. Comprender ordes.
- Formas sociais establecidas para iniciar, manter e acabar unha conversación.
- Utilización das normas que rixen o intercambio lingüístico (prestar atención, gardar quenda, etc.), usos do diálogo e participación nas conversacións colectivas.
- Utilización de frases sinxelas de distinto tipo (afirmativas, interrogativas, negativas, etc.), cunha estruturación e pronunciación clara e correcta para a súa idade.
- Utilización adecuada das formas socialmente establecidas para relacionarse cos outros.
- Ampliación do vocabulario.
- Iniciativa e interese por participar en situacións de comunicación.
- Interese e esforzo por mellorar e enriquecer as súas producións lingüísticas.
- Actitude de escoita e respecto aos outros.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Expresarse con claridade e responder cando se lle pregunta.
- Participar nas conversacións de grupo.
- Mirar o que fala.
- Gardar o quenda para falar.
- Pronunciar correctamente.
- Amosar unha actitude positiva cara á aprendizaxe dunha lingua estranxeira, interesándose por participar en interaccións orais en rutinas, xogos e situacións habituais de comunicación

* **Aproximación á lingua escrita**

CONTIDOS

- A lingua escrita como medio de comunicación información e desfrute. O propio nome.
- Os instrumentos da lingua escrita: libros, revistas, xornais, contos, etiquetas, carteis...
- Pictogramas. Sinais informativas. Viñetas.
- Lectura e interpretación de pictogramas, sinais de Educación Vial. Ordenación de viñetas.
- Iniciación as técnicas da Información e da Comunicación.
- Gusto e pracer por oír e mirar contos que o adulto le aos nenos.
- Coidado dos libros e desexo de manexalos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Contar detalles dos contos e memorizar poemas.
- Resolver adiviñas. Recoñecer algunhas palabras escritas e escribilas: O nome propio...
- Identificar pictogramas e sinais de Educación Vial e respectalas.
- Ordenar viñetas.

* **Achegamento á literatura**

CONTIDOS

- Textos orais, actuais e de tradición cultural: contos, poemas, adiviñas, trabalinguas, refráns...etc.
- Comprensión y reprodución de contos, poemas, trabalinguas, etc.
- Atención e interese polo textos de tradición cultural.
- Memorización e recitado dalgúns textos de carácter poético, de tradición cultural ou de autor.
- Introducción ao uso das bibliotecas de centro e de aula como un medio máis de aproximación a literatura.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Interese pola linguaxe escrita.
- Amosar interese polos textos escritos presentes na aula e no contorno próximo
- Gozar compartindo a escoita e a lectura en voz alta de textos literarios.

Bloque 2. Linguaxe artística: plástica-musical-corporal

CONTIDOS

- Desfrute cas propias elaboracións plásticas e cas dos outros.
- Coidado dos materiais e instrumentos que se utilizan.
- Interese pola utilización de diferentes técnicas.
- Técnicas: colaxe, pintura, estampado, mosaico, modelado, etc.; e cores primarios.
- Cores: vermello, azul, amarelo e verde.
- Producción de elaboracións plásticas. Utilización das técnicas de debuxo, pintura, modelado, colaxe, etc., e de diferentes materiais.
- Percepción diferenciada das cores.
- Emprego correcto e progresivo de utensilios e materiais para a expresión plástica.
- Parámetros do son: duración, intensidade, altura e timbre.
- As propiedades sonoras do corpo, de obxectos e de instrumentos musicais.
- Cancións orixinais e populares. Danzas orixinais.
- Exploración das propiedades sonoras do corpo humano, de obxectos cotiás e de instrumentos musicais.
- Participación en danzas sinxelas. Utilización de instrumentos sinxelos.
- Desfrute co canto, o baile, a danza e a interpretación.
- Interese polo folclore popular do entorno.
- Descubrimento e experimentación de xestos e movementos como recursos corporais para a expresión e a comunicación.
- Participación en actividades de dramatización, danzas, xogos simbólicos...
- Control do corpo: respiración controlada e relaxación, etc.
- Posibilidades do corpo para expresar e comunicar sentimentos e emocións.
- Imitación e representación de situacións, personaxes e sinxelas historias.

Interese e desfrute coa dramatización e por expresarse sen cohibicións.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Identificar e nomear as cores.
- Producir elaboracións plásticas.
- Utilizar diferentes técnicas e materiais. Identificar sons.
- Cantar cancións.
- Bailar ao ritmo da música.
- Expresarse e comunicarse utilizando o propio Corpo
- Participar nas dramatizacións.
- Relaxarse.

Bloque 3: Linguaxe audiovisual e tecnoloxías da información e da comunicación

CONTIDOS

- Tecnoloxías da información e da comunicación: casete, televisión, vídeo, fotografía, ordenador...
- Iniciación no uso de instrumentos tecnolóxicos como ordenador, cámara e reprodutores de son e imaxe, como elementos de comunicación.
- Acercamento as producións audiovisuais como películas, debuxos animados...

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Tomar conciencia da importancia dos medios de comunicación
- Usar moderadamente os medios audiovisuais
- Distinguir entre realidade e representación audiovisual.
- Utilizar as tecnoloxías como xogo e recurso de aprendizaxe.

Os obxectivos, contidos e criterios de avaliación anteriormente expostos ímolos traballar a través de proxectos que surxirán a partir dos intereses dos alumnos/as

Ademais de proxectos tamén dedicaremos varias sesións na aula para celebrar e traballar días como:

O Samaín
O magosto
A Paz
Día do Libro
Entroido
Semana Santa
Día das letras Galegas

***É importante suliñar que para realizar todas estas actividades propostas teremos en conta o acordo o que se chegue tanto na Comisión de Coordinación Pedagóxica coma no Claustro de Profesores así coma no Consello Escolar.**

PERIODO DE ADAPTACIÓN

Os nenos/as de 3 anos durante a primeira quincena do curso (no mes de setembro) iranse incorporando pouco a pouco, realizando o período de adaptación, durante o cal a xornada escolar é mais reducida, (comezarán por estar na aula unha hora e media para posteriormente ir aumentando a súa estancia no centro e así sucesivamente alcanzar o horario completo), tendo en conta que estamos nun centro rural e os neno/as acoden ao colexio en transporte escolar, para levar a cabo o período de adaptación dos nenos de nova incorporación ao centro, terase que contar coa colaboración dos pais/nais, no caso de non poder realizar o período de adaptación propiamente dito, farase da mellor maneira posible para poder satisfacer as necesidades dos alumno/as e a dispoñibilidade dos pais/nais.

Para o nivel de 4 anos a programación é a seguinte:

3. 4 ANOS

COÑECEMENTO DE SI MESMO E AUTONOMÍA PERSOAL

OBXECTIVOS XERAIS DE ÁREA

- Adquirir progresivamente unha imaxe axustada e positiva de si mesmo, identificando as súas características e cualidades persoais.
- Identifica os propios sentimentos, emocións e necesidades comunicárllelo aos demais, así como identificar e respectar os dos outros.
- Ter unha actitude de respecto cara as outras persoas e empezar a valoralas, sen actitudes de discriminación.
- Tomar iniciativas. Aceptar as pequenas frustracións. Defender a súas opinións. Ser crítico coas súas actuacións.
- Actuar dacordo coas suas posibilidades e limitacións, valoralas adecuadamente e actuar dacordo con elas.
- Descubrir e utilizar as posibilidades motrices, sensitivas e expresivas do propio corpo e adecualas as diversas actividades que emprende na súa vida cotiá.
- Adquirir a coordinación e o control dinámico do propio corpo para a execución de tarefas e actividades de xogo, así como a expresión de sentimentos e emocións.
- Aplicar a coordinación visomanual necesaria para manexar e explorar obxectos na realización das diversas actividades da vida cotiá e de tarefas relacionadas cas distintas formas de representación gráfica.
- Tomar a iniciativa, planificar e secuenciar a propia acción para resolver tarefas sinxelas os problemas da vida cotiá. Aceptar as pequenas frustracións e manifestar unha actitude tendente a superar as dificultades que se plantexan, buscando nos outros la colaboración necesaria.

- Adecuar o seu propio comportamento as necesidades, demandas, requirimentos e explicacións doutros nenos e adultos, e influír na conduta dos demais evitando a adopción de actitudes de submisión ou de dominio, e desenrolando actitudes e hábitos de axuda, colaboración e cooperación.
- Progresar na adquisición de hábitos relacionados coa hixiene, a alimentación, o benestar e a seguridade persoal.
- Previr accidentes.

Bloque 1: O corpo e a propia imaxe

CONTIDOS

- corpo humano: imaxe global e segmentaria. Características diferenciais. sensacións e percepcións.
- As necesidades básicas.
- Os sentidos e as súas funcións. As partes simétricas. Sentimentos e emocións propios e dos demais e a súa expresión.
- Autoestima. Autocrítica. Tolerancia. Empatía, Solicitar. Negociar. Responsabilidade. Solidariedade.
- Lateralidade: dereita, esquerda.
- Identificación das características e cualidades do propio corpo.
- Utilización dos sentidos na exploración do corpo e da realidade exterior.
- Manifestación, regulación e control progresivo das necesidades básicas.

- Utilización das posibilidades expresivas do corpo.
- Percepción dos cambios físicos polo paso do tempo.
- Descubrimento e afianzamento da propia lateralidade.
- Intelixencia emocional.
- Aceptación e valoración da propia identidade, da súas posibilidades e limitacións.
- Actitude positiva ante as demostracións de afecto dos adultos e doutros nenos. Confianza nas posibilidades propias e na propia capacidade para realizar tarefas.
- Aceptación das diferenzas, evitando discriminacións.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Mostrar unha imaxe positiva de si mesmo.
- Identificar partes do corpo e coñecer as súas necesidades.
- Identificar os sentidos e a súa función.
- Adquirir hábitos de autocontrol e convivencia. Solidariedade.
- Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando positivamente a diversidade

Bloque 2: Xogo e movemento

CONTIDOS

- Posturas do corpo e movementos no espazo e no tempo.
- Labirintos.
- Nocións básicas de orientación no espazo: dentro, fora; xunto, separado; arriba, abaixo; encima, debaixo; por encima, por debaixo; cerca, lonxe; máis cerca, máis lonxe, redor; en fila; diante, detrás; primeiro, último; nin primeiro, nin último; baixo, antes, despois; no medio.
- Nocións básicas de orientación no tempo: día, noite, onte, hoxe, mañá.
- Psicomotricidade.
- Exploración das posibilidades e limitacións motrices en situacións lúdicas e da vida cotiá.
- Coordinación e control corporal nas distintas actividades.
- Coordinación e control progresivo das habilidades manipulativas de carácter fino e utilización correcta dos utensilios.
- Utilización das posibilidades expresivas do propio corpo.

- Regulación progresiva das emocións e intereses.
- Situación e desprazamento no espazo real.
- Situacións espaciais e temporais, vivenciación.
- Grafomotricidade.
- Confianza nas propias posibilidades de acción.
- Gusto polo exercicio físico.
- Iniciativa por aprender habilidades novas.
- Aceptación das regras que rixen os xogos.
- Actitude de axuda e colaboración.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Resolver labirintos.
- Orientarse no espazo: encima, debaixo; por encima, por debaixo; cerca, lonxe; redor; en fila, ao borde; diante, detrás; primeiro, último; nin primeiro, nin último; antes, despois; no medio.
- Discriminar accións do día, noite, onte, hoxe, mañá.
- Realizar grafos seguindo a direccionalidade correcta.
- Participar en xogos e actividades colectivas aceptando as normas que os rexen.

Bloque 3: A actividade cotiá

CONTIDOS

- As distintas actividades da vida cotiá: de xogo, domésticas, de cumprimento, de resolucións de tarefas, de rúa, etc.
- Normas básicas de relación e convivencia.
- Atención. Razoamento.
- Planificación secuenciada da acción para resolver tarefas.
- Cumprimento das normas básicas de convivencia.
- Hábitos elementais de: atención, organización, iniciativa, escoita, mirar ó que fala, etc.
- Regulación da propia conduta: pedindo, dando, preguntando, explicando.
- Colaboración e axuda cos iguais e adultos.
- Iniciativa e autonomía progresiva na realización das tarefas.
- Valoración do traballo ben feito, recoñecemento de erros e aceptación das correccións.
- Actitude positiva ante as diversas tarefas de axuda e colaboración.
- Regulación do propio comportamento, satisfacción pola realización de tarefas e conciencia da propia competencia.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Atender e razoar dentro das súas posibilidades.
- Mostrar hábitos de axuda e colaboración.
- Resolver actividades da vida cotiá. Espetar as normas de convivencia.
- Identificar e manifestar os propios sentimentos, vivencias, emocións e comprender os das demais persoas.

Bloque 4: O coidado persoal e a saúde

CONTIDOS

- Planificación secuenciada da acción para resolver tarefas.
- Cumprimento das normas básicas de convivencia.
- Hábitos elementais de: atención, organización, iniciativa, escoita, mirar ó que fala, etc.
- Regulación da propia conduta: pedindo, dando, preguntando, explicando.
- Colaboración e axuda cos iguais e adultos.
- Iniciativa e autonomía progresiva na realización das tarefas.
- Valoración do traballo ben feito, recoñecemento de erros e aceptación das correccións.
- Actitude positiva ante as diversas tarefas de axuda e colaboración.
- Regulación do propio comportamento, satisfacción pola realización de tarefas e conciencia da propia competencia.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Atender e razoar dentro das súas posibilidades.
- Mostrar hábitos de axuda e colaboración.
- Resolver actividades da vida cotiá. Espetar as normas de convivencia.
- Identificar e manifestar os propios sentimentos, vivencias, emocións e comprender os das demais persoas.

COÑECEMENTO DO CONTORNO

OBXECTIVOS XERAIS DE ÁREA

- Participar nos diversos grupos cos que se relaciona nas diversas actividades, tomando progresivamente en consideración os outros.
- Coñecer as normas e modos de comportamento social dos grupos dos que forma parte.
- Establecer vínculos fluídos e de relación interpersonal, e identificar as diversas relacións que manteñen cos demais.
- Orientarse e actuar autonomamente nos espazos cotiás, e utilizar adecuadamente términos básicos relativos á organización do tempo e o espazo en relación as súas vivencias periódicas e habituais.
- Observar e explorar o seu entorno físico-social, planificando e ordenado a súa acción en función da información recibida ou percibida, constatando os seus efectos e establecendo relacións entre a propia actuación e consecuencias que dela se derivan.
- Observar os cambios e modificacións as que están sometidos os elementos do entorno pola influencia do tempo atmosférico.
- Coñecer e participar en festas, tradicións e costumes do entorno, desfrutando e valorándoas como manifestacións culturais.
- Mostrar interese e curiosidade cara os obxectos do medio físico e social, formulando preguntas, interpretacións e opinións propias, desenrolando a súa espontaneidade e orixinalidade.
- Utilizar correctamente os utensilios para a hixiene persoal e a alimentación.
- Valorar a importancia do medio natural e da súa calidade para a vida humana, manifestando cara éel actitudes de respecto e coidado intervindo na medida das súas posibilidades.
- Observar e explorar animais e plantas no seu entorno, láminas, vídeos, etc., identificando as súas características e o medio no que viven, así como os elementos materiais da vida e as súas funcións.

Bloque 1: Medio físico: elementos, relacións e medida

CONTIDOS

- Propiedades e relacións de obxectos: grande, pequeno; duro, brando; aberto, pechado, longo, curto; mollado, seco; ancho, estreito; estirado, encollido; mediano, pesado, lixeiro. Formas planas: círculo, cadrado, triángulo e rectángulo.
- Cuantificadores: moitos, poucos; algún, ningún, varios; máis, menos; enteiro; parte; metade; tantos coma; cheo, vacío.
- Relacións, correspondencias, clasificacións, seriacións. Numeración 1, 2, 3, 4, 5, 6 e 7. Grafías e regretas. Problemas sinxelos de suma.
- Comparación de distintos obxectos en función das súas propiedades.
- Exploración do tamaño dos obxectos, mediante a unidade de referencia elixida: man, pé, brazo, regretas, etc.
- Utilización das nocións espaciais para explicar a ubicación propia, dalgún obxecto ou persoa.
- Utilización dos cuantificadores básicos. Identificación da forma circular, cuadrangular, triangular e rectangular.
- Construción e utilización da serie numérica para contar elementos da realidade.
- Resolución de produtos cartesianos e de seriacións.
- Resolución de sinxelos problemas de suma.
- Apreciación da utilidade dos números y das operacións nos xogos e problemas que se presentan na vida cotiá.
- Os obxectos habituais: atributos físicos.
- Funcións e utilización.
- Ferramentas dos distintos oficios e a súa función.
- Exploración, manipulación e utilización de diversos obxectos.

- Clasificación de obxectos e materiais en función da suas características.
- Identificación de semellanzas e diferenzas entre obxectos.
- Curiosidade ante os obxectos.
- Respecto e coidado dos obxectos materiais.
- Identificación de semellanzas e diferenzas entre os obxectos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Utilizar correctamente algúns obxectos de uso cotiá.
- Nomear obxectos, e dicir as suas características e funcións. Respecto e coidado.
- Reciclar materiais de desfeito.
- Coñecer ferramentas dalgúns oficios e a súa función.
- Recoñecer propiedades de obxectos: forma, cor, tamaño, lonxitude, peso, resistencia, posición, etc.
- Utilizar cuantificadores básicos: moitos, poucos; algún, ningún, varios; máis, menos; par, enteiro;
- parte; metade; tanto coma; cheo, vacío.
- Resolver relacións, correspondencias, clasificacións, seriacións e sinxelos problemas de suma.
- Recoñecer os números: 1, 2, 3, 4, 5, 6 e 7 e as súas regrestas e realizar a súas graffas.

Bloque 2: Achegamento á natureza

CONTIDOS

- Animais e plantas do entorno en distintos medios. Características. Necesidades básicas. Ciclo vital.
- Partes da planta. Relacións de utilidade.
- Os elementos naturais da vida e as suas funcións.
- Observación dos elementos da paisaxe natural e das características dos animais e plantas que habitan nel.
- Clasificación dalgúns animais e plantas pola suas características e percepción e identificación de diferenzas semellanzas.
- Observación dos diferentes tipos de relacións entre animais, plantas e persoas.
- Observación dos elementos naturais da vida.
- Curiosidade, respecto e coidado cara os animais e as plantas.
- Interese por coñecer animais e plantas.
- Pracer e gusto polas actividades o aire libre e na natureza.
- Interese por coñecer as funcións dos elementos naturais da vida e respectalas estacións e as suas características.
- Tempo atmosférico e días da semana.
- Memorización dos días de la semana.
- Memorización dos meses do ano.
- Interesarse polo tempo atmosférico e o día de la semana que é.
- Interese por coñecer as características do propio entorno.
- Respecto e coidado dos elementos do entorno e valoración da súa importancia para a vida.
- Valoración de ambientes limpos e saudábeis.
- Memorización das estacións do ano.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Nomear animais e plantas do entorno e características.
- Saber o nome das catro estacións e as suas características.
- Observar os árbores nas diferentes estacións.
- Nomear os elementos naturais da vida. Observar o tempo atmosférico.
- Nomear os días da semana e saber o día que é.
- Nomear os meses do ano e saber en que mes andamos
- Respetar a natureza. Contaminación da terra.
- Saber o nome das estacións e as suas características.

Bloque 3. Cultura e vida en sociedade

CONTIDOS

- A escola: persoas, funcións e ocupacións, características, dependencias e funcións, espazos...
 - A casa e a familia: características da propia, elementos, membros, estrutura, o propio lugar na familia.
 - Normas de convivencia.
 - Primeiras vivencias do tempo: do colexio, casa, rúa, comida, descanso, desprazamento, etc.
 - Participación nos grupos dos que forma parte.
 - Discriminación de comportamentos adecuados e inadecuados.
 - Utilización de estratexias de actuación autónoma e adaptada a os diferentes grupos.
 - Orientación nos espazos habituais e uso correcto das súas dependencias.
 - Autonomía nos recorridos máis frecuentes.
 - Realización responsable de tarefas dacordo coa idade.
 - Interese por participar na vida familiar e escolar e asumir pequenas responsabilidades.
 - Respecto as normas que rixen a convivencia. Tolerancia ante a espera.
 - Respecto e coidado polos espazos nos que se desenvolve.
 - A rúa: elementos e a súa función, sinais de Educación Vial. Os transportes.
 - Os traballos das persoas: mestre e adultos do colexio, barrendeiro, bombeiro, granxeiro, socorrista, garda urbá e forestal, albanel, trapecionista, panadeiro, piloto, azafata, agricultor, pastor, carteiro, decorador, domador, médico, reporteiro, agricultor, veterinario, submarinista...
 - Espazos para o ocio e a cultura. Vacacións.
 - Tecnoloxías da Información e da Comunicación.
 - Feitos relevantes. O Nadal. O Día da Paz. O Entroido. O Día do Libro. As vacacións. Outras costumes e folclore da comunidade propia.
 - Valores: compartir, colaborar, pedir perdón, xenerosidade, condescendencia.
 - Observación guiada dos diversos elementos do entorno, para coñecer e establecer relacións de diverso tipo.
-
- Observación das actividades que realizan algúns adultos, recoñecendo e respectando o seu traballo.
 - Observación das modificacións que se producen nos elementos do paisaxe e na vida das persoas pola influencia do tempo atmosférico.
 - Observación e atención a manifestacións, sucesos e acontecementos do entorno do neno ou daqueles que se relatan a través dos medios de comunicación.
 - Participación en festas e tradicións da súa comunidade.
 - Interese por coñecer e participar en festas e tradicións da súa comunidade.
 - Actitude de respecto ante os traballos das persoas.
 - Valoración dos factores de risco de accidentes.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer o colexio por dentro e por fora.
- Nombrar dependencias e as súas funcións.
- Saber a función que desempeñan algúns adultos do colexio e os seus nomes.
- Nombrar os membros da súa familia.
- Nombrar as distintas dependencias da casa e as súas funcións.
- Saber a súa dirección
- Nomear elementos da rúa e a súa función.
- Respetar o código dalgunhas sinais de Educación Vial.
- Nomear medios de transporte e a súa función.
- Nomear os medios de comunicación social e a súa función.
- Coñecer profesións e as súas funcións.
- Vivenciar feitos relevantes.

LINGUAXES: COMUNICACIÓN E REPRESENTACIÓN

OBXECTIVOS XERAIS DE ÁREA

- Expressar sentimentos, desexos e ideas mediante a linguaxe oral, axustándose progresivamente aos diferentes contextos e situacións de comunicación habituais e cotidiás e aos diferentes interlocutores.
- Comprender as intencións e mensaxes que lle comunican outros nenos e adultos, valorando a linguaxe oral coma un medio de relación cos demais.
- Comprender, reproducir e recrear algúns textos de tradición cultural mostrando actitudes de valoración, disfrute e interese cara eles.
- Utilizar as normas que rixen os intercambios lingüísticos e as sinais extralingüísticas en diferentes situacións de comunicación, para reforzar o significado das súas mensaxes e atribuír senso ós que recibe.
- Interesarse polo linguaxe escrito e valoralo como instrumento de información e disfrute e como medio para comunicar desexos, emocións e informacións.
- Ler, interpretar e producir imaxes como una forma de comunicación e disfrute, descubriendo e identificando os elementos básicos da súa linguaxe.
- Utilizar as diversas formas de representación e expresión para evocar sentimentos, accións e desexos de tipo real e imaxinario.
- Utilizar técnicas e recursos básicos das distintas formas de representación, expresión para aumentar as súas posibilidades comunicativas.
- Interesarse e apreciar as producións propias e as dos demais.
- Interesarse por algunhas obras artísticas e musicais que se lle presenten, aproximándose a comprensión do mundo cultural o cal pertence.
- Discriminar e identificar sons.
- Manter unha actitude de interese e escoita ante a audición de pequenos fragmentos de obras musicais.
- Utilizar as posibilidades da forma de representación matemática, para describir algúns obxectos e situacións do entorno, as súas características e propiedades, e algunhas accións que poden realizarse sobre eles, prestando atención ao proceso e os resultados obtidos.
- Utilizar a serie numérica para contar elementos resolver situacións problemáticas

Bloque 1. A linguaxe verbal

* **Escoitar, falar e conversar**

CONTIDOS

- Vocabulario correspondente as distintas situacións de comunicación e aos diferentes centros de interese.
- Distintas situacións comunicativas en diferentes contextos. Comprender ordes.
- Formas sociais establecidas para iniciar, manter e acabar unha conversación.
- Ritmo silábico.
- Discriminación auditiva e fonética. Entoación e pronunciación.
- Utilización das normas que rixen o intercambio lingüístico (prestar atención, gardar quenda, etc.) usos do diálogo e participación nas conversacións colectivas.
- Utilización de frases sinxelas de distinto tipo (afirmativas, interrogativas, negativas, etc.), cunha estruturación e pronunciación clara y correcta para a súa idade..
- Utilización adecuada das formas socialmente establecidas para relacionarse cos outros.
- Ampliación do vocabulario.
- Iniciativa e interese por participar en situacións de comunicación.
- Interese e esforzo por mellorar e enriquecer as súas producións lingüísticas.
- Actitude de escoita e respecto aos outros.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Expressarse con claridade e responder cando se lle pregunta.
- Participar nas conversacións de grupo.
- Mirar o que fala.
- Gardar o quenda para falar.
- Pronunciar correctamente.
- Valorar a linguaxe escrita.
- Amosar unha actitude positiva cara á aprendizaxe dunha lingua estranxeira, interesándose por participar en interaccións orais en rutinas, xogos e situacións habituais de comunicación

*Aproximación á lingua escrita

CONTIDOS

- A lingua escrita como medio de comunicación información e desfrute. O propio nome.
- Os instrumentos da lingua escrita: libros, revistas, xornais, contos, etiquetas, carteis...
- Pictogramas. Sinais informativas. Viñetas.
- Lectura e interpretación de pictogramas, sinais de Educación Vial. Ordenación de viñetas.
- Iniciación as técnicas da Información e da Comunicación.
- Gusto e pracer por oír e mirar contos que o adulto lee aos nenos.
- Coidado dos libros e desexo de manexalos.
- Interese e gusto por producir mensaxes con trazos cada vez máis precisos e lexibles.
- Grafomotricidade, líneas verticais, horizontais, curva, circular, grafía de vogais e algunhas consoantes.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Contar detalles dos contos e memorizar poemas.
- Resolver adiviñas. Recoñecer algunhas palabras escritas e escribilas: O nome propio...
- Identificar pictogramas e sinais de Educación Vial e respectalas.
- Ordenar viñetas.

*Achegamento á literatura

CONTIDOS

- Textos orais, actuais e de tradición cultural: contos, poemas, adiviñas, trabalinguas, refráns... etc.
- Atención e interese polo textos de tradición cultural.
- Dramatización de textos literarios
- Memorización e recitado dalgúns textos de carácter poético, de tradición cultural ou de autor.
- Introducción ao uso das bibliotecas de centro e de aula como un medio máis de aproximación a literatura.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Interese pola linguaxe escrita.
- Amosar interese polos textos escritos presentes na aula e no contorno próximo
- Gozar compartindo a escoita e a lectura en voz alta de textos literarios.

Bloque 2. Linguaxe artística: plástica-musical-corporal

CONTIDOS

- Desfrute cas propias elaboracións plásticas e cas dos outros.
- Coidado dos materiais e instrumentos que se utilizan.
- Interese pola utilización de diferentes técnicas.
- Técnicas: colaxe, pintura, estampado, mosaico, modelado, etc.; e cores primarios.
- Diversidade de obras plásticas.
- Cores: vermello, azul, amarelo e verde.
- Produción de elaboracións plásticas. Utilización das técnicas de debuxo, pintura, modelado, colaxe, etc., e de diferentes materiais.
- Percepción diferenciada das cores.
- Emprego correcto e progresivo de utensilios e materiais para a expresión plástica.
- Parámetros do son: duración, intensidade, altura e timbre.
- As propiedades sonoras do corpo, de obxectos e de instrumentos musicais.

- Audición de obras clásicas.
- Cancións orixinais e populares. Danzas orixinais.
- Identificación dos contrastes do son: altura, intensidade, duración e timbre. Interpretación de cancións orixinais e populares.
- Exploración das propiedades sonoras do corpo humano, de obxectos cotidiás e de instrumentos musicais.
- Participación en danzas sinxelas. Utilización de instrumentos sinxelos.
- Audición de fragmentos de música clásica.
- Desfrute co canto, o baile, a danza e a interpretación.
- Actitude relaxada e atenta durante as audicións e dispoñibilidade para escoitar novas pezas.
- Interese polo folclore popular do entorno.
- Descubrimento e experimentación de xestos e movementos como recursos corporais para a expresión e a comunicación.
- Participación en actividades de dramatización, danzas, xogos simbólicos...
- Control do corpo: respiración controlada e relaxación, etc.
- Posibilidades do corpo para expresar e comunicar sentimentos e emocións.
- Descubrimento das posibilidades expresivas do corpo.
- Imitación e representación de situacións, personaxes e sinxelas historias.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Identificar e nomear as cores.
- Producir elaboracións plásticas.
- Utilizar diferentes técnicas e materiais. Identificar sons.
- Cantar cancións.
- Bailar ao ritmo da música.
- Mostrar atención e escoita nas audicións.
- Expresarse e comunicarse utilizando o propio Corpo
- Participar nas dramatizacións.
- Relaxarse.

Bloque 3: Linguaxe audiovisual e tecnoloxías da información e da comunicación

CONTIDOS

- Comprensión y reproducción de contos, poemas, trabalinguas, etc
- Tecnoloxías da información e da comunicación: casete, televisión, vídeo, fotografía, ordenador...
- Iniciación no uso de instrumentos tecnolóxicos como ordenador, cámara e reprodutores de son e imaxe, como elementos de comunicación.
- Achegamento as producións audiovisuais como películas, debuxos animados...
- Adquisición progresiva da conciencia da necesidade dun uso moderado dos medios audiovisuais e das tecnoloxías da comunicación.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Tomar conciencia da importancia dos medios de comunicación
- Usar moderadamente os medios audiovisuais
- Distinguir entre realidade e representación audiovisual.
- Utilizar as tecnoloxías como xogo e recurso de aprendizaxe.

Os obxectivos, contidos e criterios de avaliación anteriormente expostos ímolos desenrolar a través de diferentes proxectos distribuídas ao longo do presente curso que partirán dos intereses dos alumnos/as.

Ademais de Proxectos tamén dedicaremos varias sesións na aula para celebrar e traballar días como:

Samaiñ
O magosto

Nadal
A Paz
Día do Libro
Entroido
Semana Santa
Día das letras Galegas

***É importante suliñar que para realizar todas estas actividades propostas teremos en conta o acordo o que se chegue tanto na Comisión de Coordinación Pedagóxica coma no Claustro de Profesores así coma no Consello Escolar.**

Para o nivel de 5 anos a programación é a seguinte:

4. 5 ANOS

COÑECEMENTO DE SI MESMO E AUTONOMÍA PERSOAL

OBXECTIVOS XERAIS DE ÁREA

- Adquirir progresivamente unha imaxe axustada e positiva de si mesmo, identificando as súas características e cualidades persoais.
- Identifica os propios sentimentos, emocións e necesidades comunicárllelo aos demais., así como identificar e respectar os dos outros.
- Ter unha actitude de respecto cara as outras persoas e empezar a valoralas, sen actitudes de discriminación.
- Tomar iniciativas. Aceptar as pequenas frustracións. Defender a súas opinións. Ser crítico coas súas actuacións.
- Actuar dacordo coas suas posibilidades e limitacións, valoralas adecuadamente e actuar dacordo con elas.
- Descubrir e utilizar as posibilidades motrices, sensitivas e expresivas do propio corpo e adecualas as diversas actividades que emprende na súa vida cotiá.
- Adquirir a coordinación e o control dinámico do propio corpo para a execución de tarefas e actividades de xogo, así como a expresión de sentimentos e emocións.
- Aplicar a coordinación visomanual necesaria para manexar e explorar obxectos na realización das diversas actividades da vida cotiá e de tarefas relacionadas cas distintas formas de representación gráfica.
- Tomar a iniciativa, planificar e secuenciar a propia acción para resolver tarefas sinxelas os problemas da vida cotiá. Aceptar as pequenas frustracións e manifestar unha actitude tendente a superar as dificultades que se plantexan, buscando nos outros la colaboración necesaria.
- Adecuar o seu propio comportamento as necesidades, demandas, requirimentos e explicacións doutros nenos e adultos, e influír na conduta dos demais evitando a adopción de actitudes de submisión ou de dominio, e desenrolando actitudes e hábitos de axuda, colaboración e cooperación.
- Progresar na adquisición de hábitos relacionados coa hixiene, a alimentación, o benestar e a seguridade persoal.
- Previr accidentes.
- Descubrir, coñecer e vivir o xogo como medio que favorece a aceptación propia, o desenvolvemento humano, a manifestación de emocións, o respecto ás demais persoas, a aceptación de regras, a seguridade persoal e a aceptación da identidade sexual e cultural

Bloque 1: O corpo e a propia imaxe

CONTIDOS

- O corpo humano: imaxe global e segmentaria. Características diferenciais. sensacións e percepcións.

- As necesidades básicas.
- Os sentidos e as súas funcións. As partes simétricas. Sentimentos e emocións propios e dos demais. e a súa expresión.
- Autoestima. Autocrítica. Tolerancia. Empatía, Solicitar. Negociar. Responsabilidade. Solidariedade.
- Lateralidade: dereita, esquerda.
- Identificación das características e cualidades do propio corpo.
- Utilización dos sentidos na exploración do corpo e da realidade exterior.
- Manifestación, regulación e control progresivo das necesidades básicas.
- Utilización das posibilidades expresivas do corpo.
- Manifestación e regulación progresiva dos sentimentos, vivencias, intereses, etc.
- Percepción dos cambios físicos polo paso do tempo.
- Descubrimento e afianzamento da propia lateralidade.
- Intelixencia emocional.
- Aceptación e valoración da propia identidade, da súas posibilidades e limitacións.
- Actitude positiva ante as demostracións de afecto dos adultos e doutros nenos. Confianza nas posibilidades propias e na propia capacidade para realizar tarefas.
- Aceptación das diferencias, evitando discriminacións.
- Recoñecemento e vivencia das referencias espazo-temporais en relación co propio corpo, cos obxectos, co entorno e coas demais persoas.
- Desenvolvemento da identidade sexual e aceptación do Corpo sexuado feminino e masculino.
- Mantemento dunha actitude crítica ante os estereotipos ofertados a través da publicidade e outros medios de comunicación.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Mostrar unha imaxe positiva de si mesmo.
- Identificar partes do corpo e coñecer as súas necesidades.
- Identificar os sentidos e a súa función.
- Adquirir hábitos de autocontrol e convivencia. Solidariedade.
- Coordinar e controlar o seu Corpo, ás súas posibilidades motrices e adaptalo ás características dos obxectos, á acción e á vida cotiá.
- Construír unha imaxe positiva propia e aceptar a súa identidade, manifestando confianza nas súas posibilidades e recoñecendo as súas limitacións.
- Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando positivamente a diversidade

Bloque 2: Xogo e movemento

CONTIDOS

- Posturas do corpo e movementos no espazo e no tempo.
- Labirintos.
- Nocións básicas de orientación no espazo: dentro, fora; xunto, separado; arriba, abaixo; encima, debaixo; por encima, por debaixo; cerca, lonxe; máis cerca, máis lonxe, redor; en fila; diante, detrás; primeiro, último; nin primeiro, nin último; baixo, antes, despois; no medio.
- Nocións básicas de orientación no tempo: día, noite, onte, hoxe, mañá.
- Psicomotricidade.
- Exploración das posibilidades e limitacións motrices en situacións lúdicas e da vida cotiá.
- Coordinación e control corporal nas distintas actividades.
- Coordinación e control progresivo das habilidades manipulativas de carácter fino e utilización correcta dos utensilios.
- Utilización das posibilidades expresivas do propio corpo.
- Regulación progresiva das emocións e intereses.
- Situación e desprazamento no espazo real.
- Situacións espaciais e temporais, vivenciación.
- Grafomotricidade.
- Confianza nas propias posibilidades de acción.
- Gusto polo exercicio físico.
- Aceptación das regras que rixen os xogos.

- Actitude de axuda e colaboración.
- Iniciativa por aprender habilidades novas.
- Satisfacción polo crecente dominio persoal.
- Potenciación das súas capacidades motoras, de coordinación de movementos.
- Exploración das posibilidades perceptivas, motrices e expresivas propias e das demais persoas, amosando iniciativa para aprender habilidades novas.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Resolver labirintos.
- Orientarse no espazo: encima, debaixo; por encima, por debaixo; cerca, lonxe; redor; en fila, ao borde; diante, detrás; primeiro, último; nin primeiro, nin último; antes, despois; no medio.
- Discriminar accións do día, noite, onte, hoxe, mañá.
- Realizar grafos seguindo a direccionalidade correcta.
- Participar en xogos e actividades colectivas aceptando as normas que os rexen.

Bloque 3: A actividade cotiá

CONTIDOS

- As distintas actividades da vida cotiá: de xogo, domésticas, de cumprimento, de resolucións de tarefas, de rúa, etc.
- Normas básicas de relación e convivencia.
- Atención. Razoamento.
- Hábitos de axuda, colaboración e cooperación.
- Planificación secuenciada da acción para resolver tarefas.
- Cumprimento das normas básicas de convivencia.
- Hábitos elementais de: atención, organización, iniciativa, escoita, mirar ó que fala, etc.
- Regulación da propia conduta: pedindo, dando, preguntando, explicando.
- Colaboración e axuda cos iguais e adultos.
- Iniciativa e autonomía progresiva na realización das tarefas.
- Valoración do traballo ben feito, recoñecemento de erros e aceptación das correccións.
- Actitude positiva ante as diversas tarefas de axuda e colaboración.
- Regulación do propio comportamento, satisfacción pola realización de tarefas e conciencia da propia competencia.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Atender e razoar dentro das súas posibilidades.
- Mostrar hábitos de axuda e colaboración.
- Resolver actividades da vida cotiá. Respetar as normas de convivencia.
- Identificar e manifestar os propios sentimentos, vivencias, emocións e comprender os das demais persoas.
- Colaborar en tarefas e aceptara as normas.

Bloque 4: O coidado persoal e a saúde

CONTIDOS

- A saúde e o coidado dun mesmo: hixiene e limpeza; alimentación, vestido, descanso; a enfermidade e a dor corporal.
- Accións que favorecen a saúde.
- Coidado do entorno e o benestar persoal.
- Adquisición de hábitos relacionados co coidado do corpo, a alimentación e o descanso.
- Cuidado e contribución ao mantemento da limpeza do entorno próximo.
- Utilización adecuada de instrumentos e instalacións.
- Prevención de accidentes.
- Gusto por un aspecto persoal coidado e polos entornos limpos e ordenados.
- Aceptación das normas establecidas durante as comidas, o descanso e a hixiene.

- Recoñecemento das necesidades básicas do Corpo-hixiene, alimentación, descanso...
- Valoración da axuda doutras persoas.
- Fomento da hábitos de prevención de enfermidades e de accidentes domésticos, respondendo con actitude de tranquilidade e colaboración.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Realizar hábitos de hixiene, alimentación e descanso
- Cuidar e respectar o entorno
- Previr accidentes.
- Manifestar hábitos de saúde, alimentación saudable, hixiene corporal e benestar utilizando adecuadamente os espazos e materiais.
- Identificar situacións de risco e actuar coherentemente ante elas.

COÑECEMENTO DO CONTORNO

OBXECTIVOS XERAIS DE ÁREA

- Participar nos diversos grupos cos que se relaciona nas diversas actividades, tomando progresivamente en consideración os outros.
- Coñecer as normas e modos de comportamento social dos grupos dos que forma parte.
- Establecer vínculos fluídos e de relación interpersonal, e identificar as diversas relacións que manteñen cos demais.
- Orientarse e actuar autonomamente nos espazos cotidiás, e utilizar adecuadamente termos básicos relativos á organización do tempo e o espazo en relación as suas vivencias periódicas e habituais.
- Observar e explorar o seu entorno físico-social, planificando e ordenado a súa acción en función da información recibida ou percibida, constatando os seus efectos e establecendo relacións entre a propia actuación e consecuencias que dela se derivan.
- Observar os cambios e modificacións as que están sometidos os elementos do entorno pola influencia do tempo atmosférico.
- Coñecer e participar en festas, tradicións e costumes do entorno, disfrutando e valorándoas como manifestacións culturais.
- Mostrar interese e curiosidade cara os obxectos do medio físico e social, formulando preguntas, interpretacións e opinións propias, desenrolando a súa espontaneidade e orixinalidade.
- Utilizar correctamente os utensilios para a hixiene persoal e a alimentación.
- Valorar a importancia do medio natural e da súa calidade para a vida humana, manifestando cara el actitudes de respecto e coidado intervindo na medida das suas posibilidades.
- Observar e explorar animais e plantas no seu entorno, láminas, vídeos, etc., identificando as suas características e o medio no que viven, así como os elementos materiais da vida e as suas funcións.
- Iniciarse nas habilidades matemáticas, manipulando funcionalmente elementos e coleccións, identificando os seus atributos e calidades e mais establecendo relacións de agrupamentos, clasificación, orde e cuantificación.

Bloque 1: Medio físico: elementos, relacións e medida

CONTIDOS

- Propiedades e relacións de obxectos: grande, pequeno; duro, brando; aberto, pechado, longo, curto; mollado, seco; ancho, estreito; estirado, encollido; mediano, pesado, lixeiro. Formas planas: círculo, cadrado, triángulo e rectángulo.
- Cuantificadores: moitos, poucos; algún, ningún, varios; máis, menos; enteiro; parte; metade; tantos coma; cheo, vacío.
- Relacións, correspondencias, clasificacións, seriacións. Produto Cartesiano.
- Numeración 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 e 9. Grafías e regretas. Problemas sinxelos de sumas e restas.

- Numeracións de 2 en 2,
- Numeración para atrás.
- Comparación de distintos obxectos en función das súas propiedades
- Utilización das nocións espaciais para explicar a ubicación propia, dalgún obxecto ou persoa.
- Utilización dos cuantificadores básicos. Identificación da forma circular, cuadrangular, triangular e rectangular.
- Construción e utilización da serie numérica para contar elementos da realidade.
- Resolución de produtos cartesianos e de seriacións.
- Resolución de sinxelos problemas de suma.
- Gusto por explorar obxectos, contalos e comparalos.
- Interese por mellorar e precisar a descrición de situacións, orientacións e relacións.
- Curiosidade por descubrir a medida dalgúns obxectos e interese na medida do tempo.
- Apreciación da utilidade dos números y das operacións nos xogos e problemas que se presentan na vida cotiá.
- Os obxectos habituais: atributos físicos.
- Funcións e utilización.
- Ferramentas dos distintos oficios e a súa función.
- Xogos e xoguetes populais e elaborados.
- Exploración, manipulación e utilización de diversos obxectos.
- Clasificación de obxectos e materiais en función da súas características.
- Identificación de semellanzas e diferenzas entre obxectos.
- Elaboración de xoguetes e obxectos.
- Curiosidade ante os obxectos.
- Actitude positiva por compartir os obxectos e xoguetes.
- Respeto e coidado dos obxectos materiais.
- Identificación de semellanzas e diferenzas entre os obxectos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Utilizar correctamente algúns obxectos de uso cotiá.
- Nomear obxectos, e dicir as súas características e funcións. Respeto e coidado.
- Reciclar materiais de desfeito.
- Coñecer ferramentas dalgúns oficios e a súa función.
- Recoñecer propiedades de obxectos: forma, cor, tamaño, lonxitude, peso, resistencia, posición, etc.
- Utilizar cuantificadores básicos: moitos, poucos; algún, ningún, varios; máis, menos; par, enteiro; parte; metade; tanto coma; cheo, vacío.
- Resolver relacións, correspondencias, clasificacións, seriacións, produtos cartesianos e sinxelos problemas de sumas e restas.
- Recoñecer os números: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 e 9 e as súas regrestas e realizar a súas grafías.
- Contar de 2 en 2.
- Contar para atrás.

Bloque 2: Achegamento á natureza

CONTIDOS

- Animais e plantas do entorno en distintos medios. Características. Necesidades básicas. Ciclo vital.
- Partes da planta. Relacións de utilidade.
- árbore nas distintas estacións.
- Os elementos naturais da vida e as súas funcións.
- Hábitos de amor, respecto e coidado cara o entorno, os animais e plantas.
- Observación dos elementos da paisaxe natural e das características dos animais e plantas que habitan nel.
- Clasificación dalgúns animais e plantas pola súas características e percepción e identificación de diferenzas semellanzas.
- Observación dos diferentes tipos de relacións entre animais, plantas e persoas.
- Observación dos elementos naturais da vida.

- Curiosidade, respecto e coidado cara os animais e as plantas.
- Interese por coñecer animais e plantas.
- Pracer e gusto polas actividades o aire libre e na natureza.
- Interese por coñecer as funcións dos elementos naturais da vida e respectuosas estacións e as súas características.
- Tempo atmosférico e días da semana.
- Contribución á consecución e mantemento de ambientes limpos, saudábeis e non contaminados.
- Memorización dos días de la semana.
- Memorización dos meses do ano.
- Interesarse polo tempo atmosférico e o día de la semana que é.
- Interese por coñecer as características do propio entorno.
- Respeto e coidado dos elementos do entorno e valoración da súa importancia para a vida.
- Valoración de ambientes limpos e saudábeis.
- Participación en proxectos e investigacións no medio natural.
- Memorización das estacións do ano.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Nomear animais e plantas do entorno e características.
- Respetar e coidar plantas e animais na clase.
- Saber o nome das catro estacións e as súas características.
- Observar os árbores nas diferentes estacións.
- Nomear os elementos naturais da vida. Observar o tempo atmosférico.
- Nomear os días da semana e saber o día que é.
- Nomear os meses do ano e saber en que mes andamos
- Respetar a natureza. Contaminación da terra.
- Saber o nome das estacións e as súas características.

Bloque 3. Cultura e vida en sociedade

CONTIDOS

- A escola: persoas, funcións e ocupacións, características, dependencias e funcións, espazos...
- A casa e a familia: características da propia, elementos, membros, estrutura, o propio lugar na familia.
- Normas de convivencia.
- Primeiras vivencias do tempo: do colexio, casa, rúa, comida, descanso, desprazamento, etc.
- Participación nos grupos dos que forma parte.
- Discriminación de comportamentos adecuados e inadecuados.
- Utilización de estratexias de actuación autónoma e adaptada a os diferentes grupos.
- Orientación nos espazos habituais e uso correcto das súas dependencias.
- Autonomía nos recorridos máis frecuentes.
- Realización responsable de tarefas dacordo coa idade.
- Interese por participar na vida familiar e escolar e asumir pequenas responsabilidades.
- Defensa dos propios dereitos e opinións con actitude de respecto cara os outros.
- Respeto as normas que rixen a convivencia. Tolerancia ante a espera.
- Respeto e coidado polos espazos nos que se desenvolve.
- A rúa: elementos e a súa función, sinais de Educación Vial. Os transportes.
- Os traballos das persoas: mestre e adultos do colexio, barrendeiro, bombeiro, granxeiro, socorrista, garda urbá e forestal, albanel, trapecionista, panadeiro, piloto, azafata, agricultor, pastor, carteiro, decorador, domador, médico, reporteiro, agricultor, veterinario, submarinista...
- Espazos para o ocio e a cultura. Vacacións.
- Tecnoloxías da Información e da Comunicación.
- Feitos relevantes. O Nadal. O Día da Paz. O Entroido. O Día do Libro. As vacacións. Outras costumes e folclore da comunidade propia.
- Valores: compartir, colaborar, pedir perdón, xenerosidade, condescendencia.

- Observación guiada dos diversos elementos do entorno, para coñecerlos e establecer relacións de diverso tipo.
- Observación das actividades que realizan algúns adultos, recoñecendo e respectando o seu traballo.
- Observación das modificacións que se producen nos elementos do paisaxe e na vida das persoas pola influencia do tempo atmosférico.
- Observación e atención a manifestacións, sucesos e acontecementos do entorno do neno ou daqueles que se relatán a través dos medios de comunicación.
- Participación en festas e tradicións da súa comunidade.
- Actitude de respecto ante os traballos das persoas.
- Valoración dos factores de risco de accidentes.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Coñecer o colexio por dentro e por fora.
- Nombrar dependencias e as súas funcións.
- Saber a función que desempeñan algúns adultos do colexio e os seus nomes.
- Nombrar os membros da súa familia.
- Nombrar as distintas dependencias da casa e as súas funcións.
- Saber a súa dirección
- Nomear elementos da rúa e a súa función.
- Respetar o código dalgunhas sinais de Educación Vial.
- Nomear medios de transporte e a súa función.
- Nomear os medios de comunicación social e a súa función.
- Coñecer profesións e as súas funcións.
- Vivenciar feitos relevantes.

LINGUAXES: COMUNICACIÓN E REPRESENTACIÓN

OBXECTIVOS XERAIS DE ÁREA

- Expresar sentimentos, desexos e ideas mediante a linguaxe oral, axustándose progresivamente aos diferentes contextos e situacións de comunicación habituais e cotidianas e aos diferentes interlocutores.
- Comprender as intencións e mensaxes que lle comunican outros nenos e adultos, valorando a linguaxe oral como un medio de relación cos demais.
- Comprender, reproducir e recrear algúns textos de tradición cultural mostrando actitudes de valoración, disfrute e interese cara eles.
- Utilizar as normas que rixen os intercambios lingüísticos e as sinais extralingüísticas en diferentes situacións de comunicación, para reforzar o significado das súas mensaxes e atribuír senso ós que recibe.
- Interesarse polo linguaxe escrito e valoralo como instrumento de información e disfrute e como medio para comunicar desexos, emocións e informacións.
- Ler, interpretar e producir imaxes como una forma de comunicación e disfrute, descubriendo e identificando os elementos básicos da súa linguaxe.
- Utilizar as diversas formas de representación e expresión para evocar sentimentos, accións e desexos de tipo real e imaxinario.
- Utilizar técnicas e recursos básicos das distintas formas de representación, expresión para aumentar as súas posibilidades comunicativas.
- Interesarse e apreciar as producións propias e as dos demais.
- Interesarse por algunhas obras artísticas e musicais que se lle presenten, aproximándose a comprensión do mundo cultural o cal pertence.
- Discriminar e identificar sons.
- Manter unha actitude de interese e escoita ante a audición de pequenos fragmentos de obras musicais.
- Utilizar as posibilidades da forma de representación matemática, para describir algúns obxectos e situacións do entorno, as súas características e propiedades, e algunhas accións que poden realizarse sobre eles, prestando atención ao proceso e os resultados obtidos.
- Utilizar a serie numérica para contar elementos resolver situacións problemáticas.

Bloque 1. A linguaxe verbal

* Escoitar, falar e conversar

CONTIDOS

- Vocabulario correspondente as distintas situacións de comunicación e aos diferentes centros de interese.
- Distintas situacións comunicativas en diferentes contextos. Comprender ordes.
- Formas sociais establecidas para iniciar, manter e acabar unha conversación.
- Ritmo silábico.
- Discriminación auditiva e fonética. Entoación e pronunciación.
- Utilización das normas que rixen o intercambio lingüístico (prestar atención, gardar quenda, etc.), usos do diálogo e participación nas conversacións colectivas.
- Utilización de frases sinxelas de distinto tipo (afirmativas, interrogativas, negativas, etc.), cunha estruturación e pronunciación clara y correcta para a súa idade..
- Utilización adecuada das formas socialmente establecidas para relacionarse cos outros.
- Ampliación do vocabulario.
- Discriminación fonética e identificación do ritmo silábico.
- Iniciativa e interese por participar en situacións de comunicación.
- Interese e esforzo por mellorar e enriquecer as súas producións lingüísticas.
- Actitude de escoita e respecto aos outros.
- Interese por participar en interaccións orais en lingua estranxeira, en rutinas e situacións habituais de comunicación, amosando unha actitude positiva cara a esta lingua.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Expresarse con claridade e responder cando se lle pregunta.
- Participar nas conversacións de grupo.
- Mirar o que fala.
- Gardar o quenda para falar.
- Pronunciar correctamente.
- Valorar a linguaxe escrita.
- Amosar unha actitude positiva cara á aprendizaxe dunha lingua estranxeira, interesándose por participar en interaccións orais en rutinas, xogos e situacións habituais de comunicación

*Aproximación á lingua escrita

CONTIDOS

- A lingua escrita como medio de comunicación información e desfrute. O propio nome.
- Os instrumentos da lingua escrita: libros, revistas, xornais, contos, etiquetas, carteis...
- Iniciación no uso da escrita en situacións contextualizadas e reais
- Pictogramas. Sinais informativas. Viñetas.
- Lectura e interpretación de pictogramas, sinais de Educación Vial. Ordenación de viñetas.
- Iniciación as técnicas da Información e da Comunicación.
- Gusto e pracer por oír e mirar contos que o adulto lee aos nenos.
- Coidado dos libros e desexo de manexalos.
- Interese e gusto por producir mensaxes con trazos cada vez máis precisos e lexibles.
- Grafomotricidade, líneas verticais, horizontais, curva, circular, grafía de vogais e algunhas consoantes.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Contar detalles dos contos e memorizar poemas.
- Resolver adiviñas. Recoñecer algunhas palabras escritas e escribilas: O nome propio, apelidos, data, pequenas palabras ou sinxelas frases...
- Identificar pictogramas e sinais de Educación Vial e respectalas.
- Ordenar viñetas.

*Achegamento á literatura

CONTIDOS

- Textos orais, actuais e de tradición cultural: contos, poemas, adiviñas, trabalinguas, refráns...etc.
 - Comprensión y reprodución de contos, poemas, trabalinguas, etc.
 - Atención e interese polo textos de tradición cultural.
 - Dramatización de textos literarios
 - Memorización e recitado dalgúns textos de carácter poético, de tradición cultural ou de autor.
-
- Introducción ao uso das bibliotecas de centro e de aula como un medio máis de aproximación a literatura.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Interese pola linguaxe escrita.
- Amosar interese polos textos escritos presentes na aula e no contorno próximo
- Gozar compartindo a escoita e a lectura en voz alta de textos literarios.

Bloque 2. Linguaxe artística: plástica-musical-corporal

CONTIDOS

- Desfrute cas propias elaboracións plásticas e cas dos outros.
- Coidado dos materiais e instrumentos que se utilizan.
- Interese pola utilización de diferentes técnicas.
- Técnicas: colaxe, pintura, estampado, mosaico, modelado, etc.; e cores primarios.
- Diversidade de obras plásticas.
- Produción de elaboracións plásticas. Utilización das técnicas de debuxo, pintura, modelado, colaxe, etc., e de diferentes materiais.
- Percepción diferenciada das cores.
- Emprego correcto e progresivo de utensilios e materiais para a expresión plástica.
- Parámetros do son: duración, intensidade, altura e timbre.
- As propiedades sonoras do corpo, de obxectos e de instrumentos musicais.
- Audición de obras clásicas.
- Cancións orixinais e populais. Danzas orixinais.
- Identificación dos contrastes do son: altura, intensidade, duración e timbre. Interpretación de cancións orixinais e populais.
- Exploración das propiedades sonoras do corpo humano, de obxectos cotiás e de instrumentos musicais.
- Vivencia do son e do silencio.
- Participación en danzas sinxelas. Utilización de instrumentos sinxelos.
- Audición de fragmentos de música clásica.
- Desfrute co canto, o baile, a danza e a interpretación.
- Actitude relaxada e atenta durante as audicións e dispoñibilidade para escoitar novas pezas.
- Interese polo folclore popular do entorno.
- Descubrimento e experimentación de xestos e movementos como recursos corporais para a expresión e a comunicación.
- Participación en actividades de dramatización, danzas, xogos simbólicos...
- Control do corpo: respiración controlada e relaxación, etc.
- Posibilidades do corpo para expresar e comunicar sentimentos e emocións.
- Dramatización de sinxelas obras teatrais. Títeres.
- Descubrimento das posibilidades expresivas do corpo.
- Imitación e representación de situacións, personaxes e sinxelas historias.
- Interese e desfrute coa dramatización e por expresarse sen cohibicións.
- Iniciativas nas dramatizacións.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Identificar e nomear as cores.
- Producir elaboracións plásticas.
- Utilizar diferentes técnicas e materiais. Identificar sons.
- Cantar cancións.
- Bailar ao ritmo da música.
- Mostrar atención e escoita nas audicións.
- Expresarse e comunicarse utilizando o propio Corpo
- Participar nas dramatizacións.
- Relaxarse.
- Expresarse sen timidez.

Bloque 3: Linguaxe audiovisual e tecnoloxías da información e da comunicación

CONTIDOS

- Tecnoloxías da información e da comunicación: casete, televisión, vídeo, fotografía, ordenador...
- Iniciación no uso de instrumentos tecnolóxicos como ordenador, cámara e reprodutores de son e imaxe, como elementos de comunicación.
- Achegamento as producións audiovisuais como películas, debuxos animados...
- Adquisición progresiva da conciencia da necesidade dun uso moderado dos medios audiovisuais e das tecnoloxías da comunicación.
- Coñecemento, coidado e uso, na medida das súas posibilidades, das ferramentas tecnolóxicas.
- Valoración crítica dos contidos e da estética das producións audiovisuais.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Tomar conciencia da importancia dos medios de comunicación
- Usar moderadamente os medios audiovisuais
- Distinguir entre realidade e representación audiovisual.
- Utilizar as tecnoloxías como xogo e recurso de aprendizaxe.
- Utilizar, na medida das súas posibilidades, a linguaxe audiovisual e as tecnoloxías da información e comunicación como vehículo de expresión e comunicación

Os obxectivos, contidos e criterios de avaliación anteriormente expostos ímolos desenrolar a través de diferentes proxectos que partirán dos intereses dos alumnos/as.

Ademais traballaremos a lectoescritura cos cadernos número 1, 2, e 3 “O Xardín das letras” da editorial Xerais, e tamén iremos ampliando as fichas e actividades dos alumnos/as con material fotocopiado que lle iremos dando os nenos/as.

Para traballar a lectoescritura preténdese, a partir de mediados do mes de outubro, mandar a casa lecturas elaboradas pola mestra para que os nenos/a as traballen cos seus pais, o día seguinte leranas na aula coa titora, se esta considera que a lectura está traballada, enviará a seguinte e así sucesivamente, cando o neno/a non traia preparada a lectura deberá levar a casa a mesma ata que a teña preparada. É un proceso de traballo constante e coordinado entre a familia e a titora.

Como xa se explicou anteriormente, e ao igual cos alumnos/as de 3 e 4 anos, os de 5 tamén participarán na elaboración de varios proxectos ao longo do curso, proxectos que vaian xurdindo e que desperten o interese dos nenos/as.

A temporalización dos proxectos que imos levar a cabo ao longo do curso, que é orientativa e poderá sufrir modificacións, será a seguinte tendo en conta os acordos tomados en reunións de ciclo:

Ademais destes proxectos tamén dedicaremos varias sesións na aula para celebrar e traballar días como:

Samaiñ
O magosto
Nadal
A Paz
Día do Libro

Entroido
Semana Santa
Día das letras Galegas
...e outros que vaian xurdindo ao largo do curso.

***É importante suliñar que para realizar todas estas actividades propostas teremos en conta o acordo o que se chegue tanto na Comisión de Coordinación Pedagóxica coma no Claustro de Profesores así coma no Consello Escolar.**

5. ACTIVIDADES

As actividades que se levarán a cabo na aula para poder traballar os diversos Centros de Interese, realizaranse tendo en conta distintos tipos de **agrupamentos**, segundo o seu tamaño, as actividades serán:

- de gran grupo, como a celebración do magosto e do entroido a nivel centro,
- outras de toda a educación infantil, como por exemplo os talleres de cociña, celebracións de algún aniversario, proxección de algunha película...
- outras serán de grupo-clase como por exemplo asembleas, debates, xogos...
- tamén de grupo pequeno, por exemplo para o desenvolvemento de experiencias.
- de parellas
- individuais para favorecer a reflexión e a práctica sobre os diversos contidos, como por exemplo:
actividades impresas, as rutinas,

Estes diferentes agrupamentos están presentes en actividades:

De inicio das unidades, serve para introducir o Centro de Interese, detectar niveis de coñecementos previos e motivación cara ao eixe de traballo. Exemplos son: choiva de ideas, asembleas, láminas, a aula chea de follas para introducir o tema do outono.

De desenvolvemento, permiten a consecución dos obxectivos e contidos. Destinadas a todos os nenos e coas que se espera a consecución das capacidades expresadas nos obxectivos.

Finais, pretenden a transferencia das aprendizaxes así como a aplicación e xeneralización destes.

Exemplo, unha saída complementaria ao campo en outono.

Reforzo e ampliación, destinadas ao reforzo e afianzamento.

Tanto neste curso coma en anteriores imos traballar co método ABN.

6. PROXECTO LECTOR

No nivel de 3 anos traballarase a lectura e a escritura a través de contos populares e tamén con talleres de contacontos.

Cos nenos/as de 4 anos a lectura e a escritura será tratada ao igual que cos alumnos de 3 anos a través de contos populares e coa realización de talleres de contacontos.

Cos alumnos/as de 5 anos traballarase a lectoescritura dunha forma moito mais ampla que co resto dos nenos/as do ciclo. A partir do mes de outubro pretendese enviar as casas do alumnos/a de 5 anos lecturas elaboradas pola mestra para que os nenos/a as traballen cos seus pais, o día seguinte leeranas na aula coa titora. Tamén se farán talleres de contacontos cos nenos/as de 5 anos.

Temos pensado adicar unha sesión a semana con cada nivel de infantil para visitar a biblioteca do centro ou de aula e alí ler e inventar contos, facer debuxos, coñecer distintos autores de literatura infantil, acondicionar algún espazo para os/as alumnos/as de infantil...

Tamén e como xa se fixera no curso pasado co plan lector do centro, este ano preténdese dinamizar máis a biblioteca, acudindo a ela, participando nos concursos que esta organice, nas actividades, nos xogos....

7. NOVAS TECNOLOXIAS NA AULA DE INFANTIL

Este curso, como no anterior, temos programado un taller de informática cos alumnos de Educación Infantil. Este taller está organizado do seguinte xeito:

Unha sesión de unha hora pola tarde cos nenos de 3 e 4 anos na que asistirán a aula de informática ou ben mediante o ordenador da aula.

Unha sesión de outra hora pola tarde cos nenos/as de 5 anos na que asistirán a aula de informática ou dentro da aula.

Os obxetivos, contidos e criterios de avaliación que pretendemos conseguir ao longo do curso con este taller de informática son moi sinxelos e son os seguintes:

OBXECTIVOS

- _ Inicialse no coñecemento dos medios audiovisuais e aprender o seu nome.
- _ Coñecer, valorar e utilizar a linguaxe audiovisual e as tecnoloxías da Información e da Comunicación de forma adecuada.
- _ Utilizar moderadamente os medios audiovisuais.
- _ Inicialse no uso de instrumentos tecnolóxicos.
- _ Achegarse ás producións audiovisuais.

CONTIDOS

- _ Inicialse no uso dos medios audiovisuais como ordenador, cámara, reprodutores de son e imaxe...
- _ Achegamento ás producións audiovisuais. Valoración crítica dos seus contidos e da súa estética.
- _ Toma de conciencia do uso moderado dos medios audiovisuais e das tecnoloxías da Información e da Comunicación.
- _ Proxección na sala de audiovisuais dalgunha película de interese e gozo para os nenos.
- _ Inicialse no uso e manexo de instrumentos tecnolóxicos: o ordenador, o teclado, o reprodutor de CD,...

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- _ Nomear instrumentos tecnolóxicos: auditivos e visuais.
- _ Coñecer e valorar algún medio audiovisual da comunicación e da información.
- _ Ver algunha película. Gozar da sesión.
- _ Amosar interese por instrumentos tecnolóxicos.
- _ Utilizar os medios tecnolóxicos con moderación.

8. PLAN DE CONVIVENCIA

O plan de convivencia respectará o principio de non discriminación e de inclusión educativa como valores fundamentais, é por iso que a acción tutorial levarase a cabo a través de:

- Entrevistas
- Convivencias
- Festivales
- Proxectos
- Dinámicas de grupo
- Normas de clase

9. COMPETENCIAS BÁSICAS

As competencias defínense como o conxunto de coñecementos, destrezas e actitudes que son necesarias para a realización e desenvolvemento persoal, escolar e social e que se van desenvolver a través do currículo.

No marco da proposta realizada pola Unión Europea identificáronse oito competencias básicas:

1. Competencia en comunicación lingüística.
2. Competencia matemática.
3. Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico.
4. Tratamento da información e competencia dixital.
5. Competencia social e cidadá.
6. Competencia cultural e artística.
7. Competencia para aprender a aprender.
8. Autonomía e iniciativa persoal.

Área de coñecemento de si mesmo e autonomía persoal.

Esta área de coñecemento e experiencia fai referencia, de forma conxunta, á construción gradual da propia identidade e da súa madureza emocional, ao establecemento de relacións afectivas cos demais e á autonomía persoal. Os contidos que nesta área se agrupan, adquiren sentido dende a complementariedade co resto das áreas, e haberán de interpretarse nas propostas didácticas dende a globalidade da acción e das aprendizaxes.

É especialmente relevante a súa contribución ao desenvolvemento da "Autonomía e iniciativa persoal", a "Competencia social" e a "Competencia de aprender a aprender"; pero non é allea ao logro da "Competencia no coñecemento e interacción co medio", da "Competencia en comunicación lingüística" e da "competencia matemática".

Área de Coñecemento e interacción co contorno.

Con esta área de coñecemento e experiencia preténdese favorecer en nenos e nenas o proceso de descubrimento e representación dos diferentes contextos que compoñen o ámbito infantil, así como facilitar a súa inserción neles, de xeito reflexivo e participativo. É especialmente relevante a súa contribución ao desenvolvemento da "Competencia no coñecemento e interacción co medio"; a "Competencia matemática"; a "Competencia social"; a "Competencia dixital" e a Competencia para aprender a aprender, pero contribúe, igualmente, ao desenvolvemento da "Competencia en comunicación lingüística", a "Autonomía e iniciativa persoal", a "Competencia emocional" e a "Competencia cultural e artística".

Área de Linguaxes: comunicación e representación.

Esta área de coñecemento e experiencia pretende tamén mellorar as relacións entre o neno e o medio. As distintas formas de comunicación e representación serven de nexo entre o mundo exterior e interior ao ser instrumentos que fan posible a representación da realidade, a expresión de pensamentos, sentimentos e vivencias e as interaccións cos demais. É especialmente relevante a súa contribución ao desenvolvemento da "Competencia lingüística", a Competencia cultural e artística", a "Competencia para aprender a aprender", a "Competencia social" e a "Competencia dixital".

10. EDUCACIÓN EN VALORES

Estes temas aparecerán reflectidos de xeito global en todos e cada un dos elementos que compoñen o proceso de ensinanza-aprendizaxe, tamén se traballarán en forma de actividades concretas dentro das distintas unidades didácticas. As razóns que xustifican o seu tratamento son:

Razóns sociais, xa que a Educación Infantil debe ter un marcado carácter preventivo e compensador, como resposta ás demandas dunha sociedade plural e cambiante, razóns pedagóxicas xa que a formación integral, debe achegar a escola á vida real baixo un enfoque globalizador e razóns legais, no Decreto 374/1996, do 17 de outubro, polo que se aproba o regulamento orgánico das escolas

Educación Infantil e dos Colexios de Educación Infantil e primaria, no que se establece que obriga a programalos.

- Educación moral e para a Paz: Búscase desenvolver unha educación baseada na convivencia.
- Educación para a saúde: Preténdese a adquisición de hábitos de saúde: alimentación sa...etc
- Educación para a igualdade: Búscase fomentar a igualdade de dereitos.
- Educación ambiental: preténdese fomentar actitudes de respecto e coidado polo seu contorno.
- Educación do consumidor: pretende desenvolver unha actitude crítica fronte ó consumo.
- Educación vial: O obxectivo deste tema é evitar os accidentes dende as distintas situacións nas que se verá envolto o neno: peón, viaxeiro, usuario de vehículos.
- Educación para o lecer: permite coñecer diferentes alternativas de xogo e ocio os habituais.

11. TALLERES

Como xa se comentou anteriormente, neste curso levaranse a cabo tres talleres cos alumno/as de infantil, un taller de informática, un taller de contacontos e un terceiro taller de cociña.

- Unha sesión de tarde a semana donde o mestre levarán aos alumnos/as de 3,4 e 5 anos para a aula de informática ou mesmo no ordenador de aula, con eles realizarase o taller de informática.
- Para levar a cabo o taller de contacontos contamos ca axuda do mestres de apoio, os contacontos realizaranse na propia aula o una biblioteca do centro.
- O terceiro taller programado para este curso é o taller de cociña, este taller consiste en que tódolos nenos/as de infantil se xunten nunha das aulas (ou no comedor, co permiso previo dos cociñeiros) e elaboren un postre.

12. ESPAZOS

Os espazos utilizados para o desenvolvemento da actividade educativa serán tódolos que se poidan utilizar tanto dentro como fora do recinto escolar: A propia aula, a biblioteca, a aula de informática, o comedor, o pavillón, o patio de recreo, incluso os pasillos, as aulas de vídeo, de música...

13. MATERIAIS E RECURSOS

Os materiais reunirán as condicións de calidade e seguridade apropiadas para o seu uso. Segundo as distintas actividades considero os seguintes materiais:

- Materiais de xogo: xogos de rosca, maletín de médicos, bonecas, berces, coches, carriños, cociña.
- Materiais de psicomotricidade: os materiais cubrirán tanto o desenvolvemento da motricidade fina como grosa serán colchóns, tobogán, ramplas, triciclos, aros, balóns de diferentes tamaños..
- Materiais de linguaxe: ten un mesmo obxectivo, potenciar as capacidades expresivas dos pequenos. monicreques, os murais, contos, letras móbiles, as pizarras pautadas, crebacabezas..
- Materiais de educación sensorial: táboas cromáticas, frascos olorosos, caixas de música...
- Materiais de matemáticas: non específico: botóns, chapas, cordóns, caixas, ... ou específico pensado para este fin: parte do material de Montessori (barras, caixas de contar,...) os bloques lóxicos de Dienes, as regretas de cores de Cousinet, xogos de dominó...
- Materiais de observación e experimentación: frascos de formas e tamaños diferentes, tapadeiras de tarros, cartóns de ovos, bandexas de conxelar, pratos e vasos de papel...
- Material vivo: plantas, flores, animais que se poidan ter na aula como: caracois, peixes...
- Materiais para a educación artística: para que o desenvolvemento sexa integral, é preciso dotar a aula de material que favoreza a educación plástica, musical e corporal. Poden ser: arxila, papel, pinturas, instrumentos de percusión, aparatos de música, vestidos vellos...
- Materiais audiovisuais e informáticos: cámara fotográfica, proxector, radiocassetes, televisión, ordenador e o seu monitor e diferentes programas informáticos.

•Materiais impresos: material didáctico como libros que interesen por contido, tema, ilustracións, formato, Outro tipo de material impreso é o curricular: Proxecto Educativo de Centro, Programación de Ciclo, Guías didácticas, Deseño e desenvolvemento de unidades didácticas..

Os materiais utilizados serán tanto os didácticos, libros, cuadernillos, fotocopias, CD, cassetes, DVD... material funxible, lapis, ceras, rotuladores, tiseiras, pegamentos, punzóns, plastilina... como material reciclable que poden aportar os alumnos dende as súas casas ou coa axuda dos seus pais.

14. TEMPOS

As sesións de traballo nas aulas de Educación Infantil solen ser curtas xa que os nenos/as enseguida se cansan de facer durante moito tempo a mesma actividade, serán sesións de entre media hora e tres cuartos de hora.

15. AVALIACIÓN

O carácter da Avaliación nesta etapa educativa defínese coma:

GLOBAL, CONTINÚA e FORMATIVA.

A avaliación do alumnado a vai a realizar o titor/a de cada neno/a mediante:

- unha avaliación inicial.
- unha avaliación formativa
- unha avaliación sumativa
- unha avaliación final.

Tamén se terá en conta os comentarios, opinións e aportacións de tódolos especialistas que imparten clase na etapa de infantil.

16. APOIOS

Na aula de infantil entrarán os mestres de Relixión e Inglés na aula e así apoiar a titora nas actividades ou traballos que nese momento estén realizando os nenos/as.

Preténdese aproveitar estes apoios para traballar nos distintos talleres programados.

Tamén destacar que según as necesidades que se vaian observando durante o curso solicitaranse os apoios necesarios de PT e AL.

17. ATENCIÓN A DIVERSIDADE

Na aula de Educación Infantil contamos coa presenza dun neno con Necesidades Específicas de Apoio Educativo, pero tras varias reunións con especialistas, titora e familia, decidiuse, polo ben do neno e do bo desenrolo das aulas, flexibilizar o seu período de escolarización polo que permanecerá un ano máis en Infantil.

Está pendente de avaliación por parte do Equipo de orientación específica.

18. ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS

Coa finalidade de complementar o currículo de Educación Infantil e de ampliar a adquisición de vivencias dos alumnos/as, temos previsto realizar durante este curso 2016/17 algunhas actividades propostas polo Concello de Ourense, Abanca e outras entidades que consideremos oportunas según os seus programas e propostas.

Tamén consideramos favorable realizar algunha saída de Convivencia, como xa se comentou anteriormente, esta realizarase cos alumnos/as dos colexios de Cortegada, Maside e As Neves ademais de outros que se unan a este día de Xuntanza e será a XI Xuntanza de alumnos de infantil.

Ademais destas actividades extrescolares, coma tódolos anos, realizaremos diferentes saídas en horario escolar, actividades complementarias, para observar o entorno, coñecer a aldea, coñecer as instalacións do centro, recoller follas do outono,...

***Como xa se sinalou na programación de cada nivel é importante destacar que para realizar todas estas actividades propostas teremos en conta o acordo o que se chegue tanto na Comisión de Coordinación Pedagóxica coma no Consello Escolar.**

19. INTERACCIÓN FAMILIA CENTRO

A interacción e a relación coas familias é moi importante, co cal intentaremos que esta sexa o máis fluída posible e que se produza nun clima de confianza e de mútuo respecto.

O intercambio de información é importante que sexa en ámbolos dous sentidos, tanto da familia á tutora como da tutora á familia, para conseguir esta relación e información realizaremos varias reunións coas familias:

- Reunións informativas de tipo grupal: Ao comezo do curso
- Entrevista individual: Especialmente se os nenos/as son de nova incorporación ao centro.
- Reunións festivas: Cando se celebre algunha celebración no centro: Magosto, festival de Nadal, Entroido....
- Sempre que se considere importante e necesario.

20. AVALIACIÓN DA INTERVENCIÓN EDUCATIVA

A avaliación da intervención educativa levarase a cabo a través da avaliación dos procesos de ensinanza/aprendizaxe. As pautas de observación para avaliar dito proceso incluírán:

- _O deseño e desenvolvemento das unidades didácticas e a adecuación das adaptacións realizadas para grupos de alumnos concretos.
- _O ambiente da aula e todo aquilo que favoreza o proceso de ensinanza/aprendizaxe: organización, agrupamentos, espazos e tempos.
- _A coordinación con outros mestres que interveñen no mesmo grupo de alumnos
- _ A comunicación cos pais.

